

UNA NOVA ANÀLISI DELS TEXTOS DE LA PASSIÓ DE VERGES

JOSEP CLARA I TIBAU ¹

Professor emèrit de la Universitat de Girona

INTRODUCCIÓ

El novembre de 2010 s'ha publicat un treball meu sobre una anàlisi filològica de la passió de Verges, que vaig escriure fa un parell d'anys². Llavors no coneixia l'excel·lent treball de Pep Vila, els *Dos impresos facsímils de la passió catalana del segle XVIII* i em vaig basar essencialment en el text de *La Gran tragèdia de la Passió y mort de Jesu-Christ, Nostre Senyor* impresa a Barcelona el 1869, text provinent de Verges, que vaig fotocopiar cap al 1980.

Així doncs, he revisat el treball publicat i he corregit alguns aspectes que ara veig d'una altra manera. Com deia llavors, "qualsevol descoberta pot modificar els esquemes" i segueixo pensant el mateix.

En aquests dos anys, he analitzat a fons la joia publicada per Pep Vila, l'edició facsímil dels textos més antics de les dues passions emprades per elaborar la passió de Verges: la *Representació de la Sagrada Passió, y Mort de Nostre Senyor Jesu-Christ, novament corretgida, y regulada... per lo M.R.P. Fr. Anton de S. Geroni*, representada a Vic l'any 1773 i *La Gran Tragèdia de la Passió y Mort de Jesu-Christ Nostre Senyor*, representada a Manresa el 1798. D'ara endavant les anomenaré la *Representació* i la *Gran Tragèdia*.

¹ AGRAÏMENTS. A l'excel·lent investigador **Josep Maria Vila Medinyà** pel seu acurat treball presentant els *Dos impresos facsímils de la passió catalana del segle XVIII* (Vic, 1773 i Manresa, 1798). És la font que m'ha fet replantejar i renovar tot el treball anterior. Segueixo agraït als germans **Antoni i Albert Casabó** els ànims i l'ajut que m'han atorgat.

² *La passió de Verges. Anàlisi filològica dels textos*. Miscel·lània en honor de Josep M. Marquès, Ed. Diputació de Girona i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Esplugues de Llobregat, 2010.

També vaig comprar a la Librería Anticuaria MCLIBRO de Rubí l'únic exemplar que tenien de *La Gran Tragèdia* (Manresa, 1854). Aquest llibret, com el de Verges (*La Gran Tragèdia*, Barcelona, 1869), afirma en la portada: “En esta impressió se ha seguit el primitiu original de la que se representà en Manresa lo any 1798; y és la única impressió que se ha fet fins vui dia que no hagia variació”.

A més, he analitzat altres edicions d'aquestes obres que romanen a la Biblioteca de Catalunya. He cregut que amb aquest material i la bibliografia que cito al final podia garantir un treball plausible.

ORÍGENS DEL TEXT ACTUAL DE LA PASSIÓ

En l'anterior treball publicat observava que molts versos de la passió de Verges eren còpia o imitació de *La Gran Tragèdia*, però que hi havia interferències d'altres textos antics... Ara puc constatar que la passió actual conté molts fragments copiats o adaptats de la *Representació*, molts d'altres de *La Gran Tragèdia*, altres que són comuns a les dues antigues passions i altres són arranjaments moderns. En el primer treball també explicava l'origen de la *Representació*.

J. Romeu i Figueras³ classifica les passions conservades en vuit grups. Segons Antoni Comas⁴, “una passió d'un d'aquests grups refosa amb la d'un altre, és la *Representació de la Sagrada Passió*, peça que, a partir de l'any 1773, és atribuïda a fra Antoni de Sant Jeroni”. Però aquest sempre féu constar que corregí i amplià un text anterior.

Segons Amades⁵, Fra Antoni “va consultar diversos textos, els va aplegar i donar cohesió”. Per tant, no és un autor original, sinó un compilador i arranjador. L'obra es representà i imprimí a Vic el 1773.

³ J. Romeu i Figueras (1961), *Literatura catalana antiga II. El segle XIV*. Barcelona, Ed. Barcino, pàg. 103-104.

⁴ J. Comas (1964), *Història de la Literatura Catalana*, vol. IV, cap. IX. Barc., ed. Ariel, pàg. 789.

⁵ J. Amades (1982), *Costumari català*, vol. II, Barcelona. Ed. 62, pàg. 596.

Amades també comenta que els manresans no van estar conformes amb les esmenes de Fra Antoni i van estampar la versió del text que ells empraven (Manresa 1774) sense nom d'autor. Més tard (segle XIX) *La Gran Tragèdia*, també fou atribuïda a Antoni de Sant Jeroni, com veiem en molts llibrets conservats en la Biblioteca de Catalunya.

Concha Breton, llavors professora del Wellesley College⁶, explica que el 1962 el director de la Passió, Pere Perich Rocas, li va deixar tres exemplars: *La Gran Tragèdia* (Barcelona, 1869, que tinc fotocopiada amb la firma de Pere Perich), la *Representació* (Lleida 1856) i un exemplar que semblava una edició antiga de *La Gran Tragèdia*.

Breton creu que el text que representaren a Verges el 1962, copiat a màquina, és una versió modificada de la *Representació* de Fra Antoni i que, per aconseguir-lo, s'adaptaren diverses versions, intentant modernitzar la llengua i retallant escenes i versos. Com a exemples, Breton explica que el director de l'època, Carles Perpinyà, va escriure personalment l'escena del cec, en prosa. També Perpinyà li digué que ell va treure el "soliloqui de Pilat" de la passió que es representà al Romea el 1930, però Concha Breton va trobar que una part del text es recitava en una passió del Liceu l'any 1921⁷.

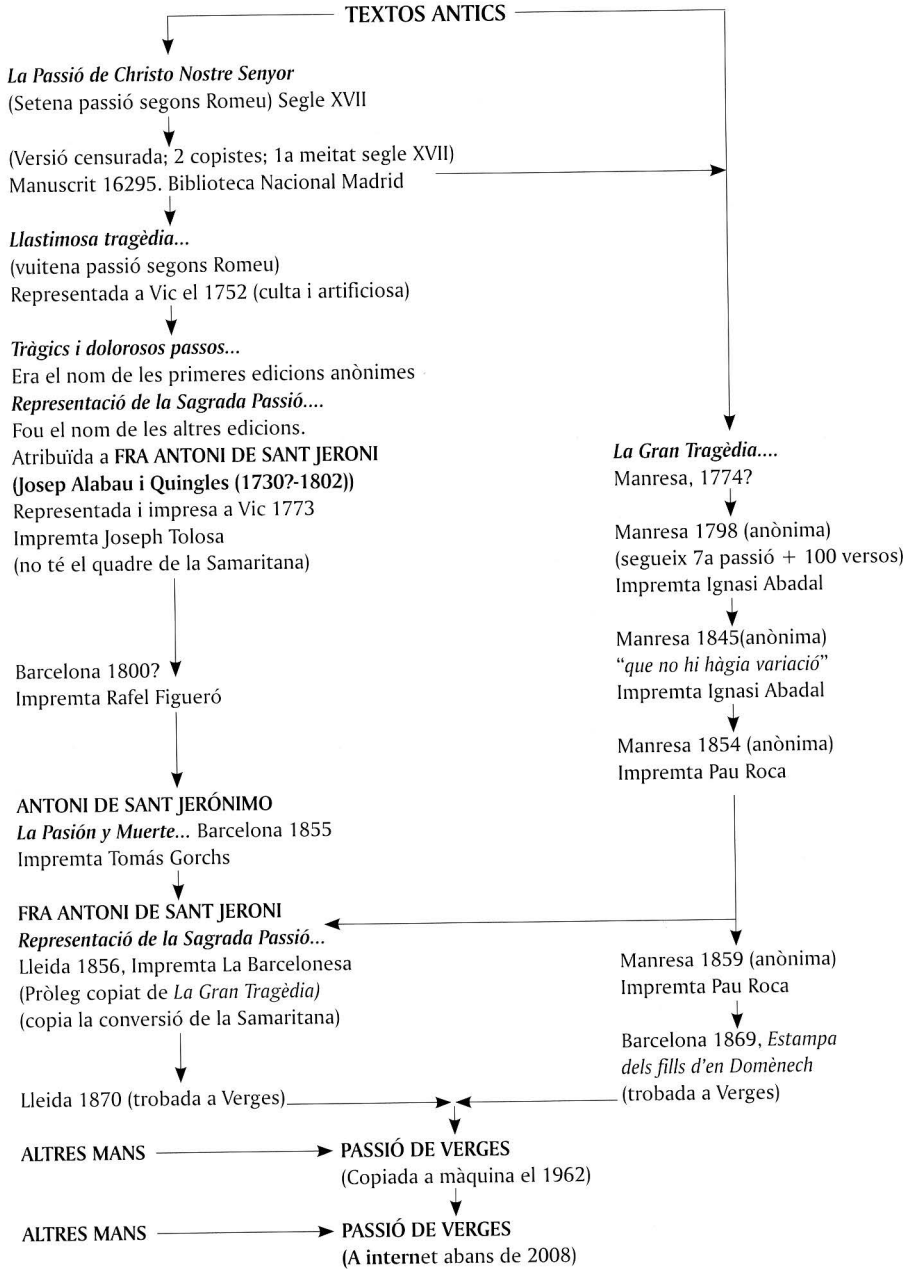
Últimament, Jordi Roca i Rovira⁸ cita dues edicions de *La Gran Tragèdia* que es trobaven a Verges: una de Manresa 1869 (la que tinc fotocopiada) i una de Lleida de principis del segle XIX. I reafirma que el text actual "s'ha anat adaptant al català modern per les intervencions puntuals de molts actors i també per intervencions més exhaustives de la poetessa vergelitana Maria Perpinyà i del seu germà Carles Perpinyà".

⁶ *La passió de Verges: una curiosa supervivencia de teatro religioso popular*, "Estudios escénicos". Cuadernos del Instituto del Teatro VIII, Barcelona, Ed. Institut del Teatre, 1963, pàg. 9-28.

⁷ Veure "La Escena Catalana", núm. 78. 1921.

⁸ *La transmissió oral en la processó de Verges. Formes teatrals de la tradició medieval*. "Actes del VII Congrés de la Société Internationale pour l'Étude du Théâtre Médiéval.. Girona, 1992." Ed. Institut del Teatre. Diputació de Barcelona, 1996, pàg. 327-331.

Procés i influències possibles que ha sofert la passió de Verges.
(Només anotem algunes de les múltiples edicions de l'obra)

ANÀLISI DELS QUADRES

Quadre I. La Samaritana

A la *Representació* de Vic 1773 no hi ha aquest quadre; en canvi sí que apareix en la *Representació* de Lleida 1856 i en totes les edicions de *La Gran Tragèdia*. Segons aquestes versions, el quadre de la Samaritana és una obreta afegida a la de la passió.

El text actual de Verges pot imitar qualsevol d'aquestes obres; hi afegeix, a més, els detalls de l'escenari: "*La vall de Sickem a Samària. Un camí entremig dels xifres...*" El vocabulari està adaptat a la parla actual i evita castellanismes que també hi ha en altres actes de les obres antigues: *antes*, *pues*, *alcansada*, *grave*, *tinch de ser*, *luego*, *atras...*

El quadre segueix molt els textos antics, però retalla alguns versos per disminuir la duració de l'obra. També es nota que hi ha intervingut alguna mà (bastant poètica) per fer el text més clarificador; a vegades fa sospitar que hauria copiat un text també antic. Ho demostra el fet de presentar versos aïllats, que considerem més primitius, en els quals, en molts fragments, *La Gran Tragèdia* no segueix aquestes estrofes.

Per altra banda, el text de Verges tendeix a no conservar les formes del pretèrit perfet simple: "*demaní*", "*mirí*" i usar el compost: "*he demanat*", "*he mirat*", trencant la rima; el mateix passa quan substitueix "*mia*" per "*meva*". També li queden alguns versos més curts o més llargs del que és usual dins l'estrofa. Roca i Rovira ho atribueix a la voluntat de modernitzar la dicció; no em sembla malament, però és bo que es compleixin els requisits mínims en l'estètica del vers i de l'obra. Per això hem cregut interessant analitzar els mots, els versos i les estrofes de la versió actual en una segona part del treball. No es tracta de corregir el que s'ha escrit amb tanta cura, sinó aportar suggeriments que es podrien tenir en compte en properes representacions. I ho faig amb tota l'admiració per l'obra, pels organitzadors i pels actors.

Quadre II. El Ram

Aquest quadre, s'ha afegit a la passió després de 1980 i pot ser del 2003 com insinua una nota inicial. El text és molt prosaic.

Quadre III. El Sant Sopar

En el text de Verges s'ha retallat el principi de la *Passió*. *Acte primer* en un total de 181 versos de la *Representació* (1773) i 178 versos de *La Gran Tragèdia* (1798) i comença en l'escena anomenada "El Sant Sopar". Voldríem destacar que els dos textos antics i el de Verges comencen escrits en versos apariats (o noves rimades), característics del teatre medieval més antic.

Més tard, totes les obres presenten uns quintets. Els de Verges són copiats de la *Representació*, amb adaptacions; per tant, el seu origen és anterior al 1773. Els quintets de *La Gran Tragèdia* són diferents. Després, quan Jesús reprèn Judes, recita un sextet poc poètic que no és a cap dels textos antics i sí al text de Verges representat cap al 1980.

Quan tornen els versos apariats en el text de la *Representació* i en l'actual de Verges, aquests s'assemblen molt més; hi veiem petites modificacions fetes en el de Verges, el qual deixa versos sense copiar per fer l'obra més curta.

Vénen després dues estrofes, en què parlen Tomàs i Mateu, que són quintets en el text actual i en la *Representació* i, en canvi, en l'edició més antiga que es conserva de *La Gran Tragèdia*, la de 1789, hi falta un vers (segurament ja era còpia).

Després, el text de Verges s'aparta molt dels versos apariats que conserven els antics, canviant-los per un sextet heptasil·làbic poc poètic (escrit probablement en el segle XX). Torna després a les noves rimades seguint la *Representació*, si bé salta molts versos per abreujar l'obra.

Quadre IV. El Sanedrí

En aquest quadre el text de Verges segueix molt la *Representació*, encara que té una part que coincideix amb *La Gran Tragèdia* en l'edició de 1869 (la trobada a Verges), coincidència que no es dona amb el text de 1789 ni amb el de 1854.

Llàstima que l'arranjador fa rimar vocals obertes amb tancades i escriu versos sense rima; fa servir versos apariats, quartetes i algun quintet, per tornar després als apariats. Canvia el personatge Roboan (del text antic) per Malcos; parla Anàs en comptes de Caifàs, Abdaró en comptes d'Anàs i de Benjamí.

També hi trobem un fragment poc poètic: el que va del vers 9 al 23, que fou escrit abans de 1980.

Quadre V. L'hort de Getsemaní

El text actual reproduïx el de la *Representació* i també a vegades coincideix amb el de *La Gran Tragèdia*. Presenta noves rimades fins al vers 73, una quarteta, un quintet, un sextet i, un altre cop, versos apariats. Veïem que canvia mots i rimes, cosa que el fa més prosaïc.

També modifica el moment de la intervenció de Judes: es dóna un xic abans en l'obra de Verges i té alguns mots diferents.

Quadre VI. Ponç Pilat

L'obra de Verges no inclou les escenes del procés davant Anàs i davant Caifàs, ni les negacions de Pere, ni la visita a Herodes, que sí es troben en els textos antics. En canvi, comença el quadre amb un llarg soliloqui o monòleg de Pilat, l'origen del qual ja hem comentat, format per decasíl·labs (en forma de romanç heroïc), dues dècimes (a una li falta un vers), versos apariats, una quarteta i un romanç.

Després segueixen uns diàlegs en versos apariats que coincideixen quasi amb els de les obres antigues.

Més tard torna a haver-hi divergències: idees semblants, amb mots, rimes i estrofes diferents. Sempre és més lliure i imperfecte el text actual de Verges, que es permet, fins i tot, afegir versos.

Torna a parlar Pilat i els versos tornen a coincidir quasi amb la *Representació* (més) i amb *La Gran Tragèdia* (no tant). Quan Pilat envia Jesús a Herodes apareixen uns versos improvisats i imperfectes (versos 117-144 del Quadre), que no segueixen cap de les edicions antigues. Més tard, les paraules de Pilat i els versos següents tornen a imitar la *Representació* i, a vegades, *La Gran Tragèdia*.

A l'escena de l'assotament de la *Representació* apareixen uns versos apariats recitats per tres "saions" (o botxins); després altres tres "saions" reciten tres quintets, encara que al segon li falta un vers. El text de Verges imita la *Representació*, però només actuen tres "saions"; a *La Gran Tragèdia*, quatre "saions" i quatre àngels. A Verges segueix un altre monòleg de Pilat i diversos diàlegs, amb una mètrica molt irregular i amb quartetes poc poètiques (una ha perdut dos versos); és tractaria d'una mala còpia de la *Representació*, amb alguna part afegida modernament. Més tard, trobem un

altre diàleg (Benjamí, Abderó. Anàs i Caifàs) imitat de *La Gran Tragèdia*. I un altre monòleg de Pilat escrit en romanç, quasi idèntic en totes les passions, al final del qual es torna a les quartetes. Finalment, hi ha un arranjamant molt irregular: s'afegeixen versos i s'imita un sextet de l'Acte II de *La Gran Tragèdia* (escena de Crist a la Creu).

**Processó pels carrers. Quadre de la placeta:
El cec. Primera caiguda. Verònica. Filles de Jerusalem**

El cec

Aquesta escena només es troba a Verges; el text està escrit en prosa, copiat dels Evangelis. Ja hem explicat com Concha Breton, parlant amb Carles Perpinyà, va saber que ell havia escrit l'escena cap al 1930.

Camí del Calvari

Els primers versos estan copiats de la Representació (escena de l'assotament) i, alguns, de *La Gran Tragèdia*. Quan parla la Verge apareixen quinze versos improvisats que formen un romanç amb alguna irregularitat; després el text torna a imitar la *Representació*. A Verges, però, canvien alguns noms de personatges: Maria Salomé en comptes de Maria Jacobé; Maria Jacobé, en comptes de Maria Magdalena.

La Verònica

La primera quarteta està copiada de l'escena de l'assotament de *La Gran Tragèdia*; la segona és improvisada i mal rimada. L'escena de la Verònica, en heptasíl·labs, segueix el text de la *Representació*; el de *La Gran Tragèdia* és molt diferent: està escrit en hexasíl·labs i és menys poètic. Al final es reciten dotze versos, afegits en el segle XX.

Filles de Jerusalem

El text presenta uns monòlegs de dos "saions", quatre dones i Jesús, en forma de quartets, un romanç i un quintet; té moltes irregularitats i un lèxic molt popular. S'ha compostat modernament arrançant moltes frases de *La Gran Tragèdia* (inclosa una recitació de la Verònica) i algunes de la *Representació*.

Quadre de la tercera caiguda

L'escena comença amb un romanç (en heptasíl·labs) imitat de la *Representació*. Del vers 17 al 31 canvia la mètrica (usa hexasíl·labs) imitant *La Gran Tragèdia*. Després torna als heptasíl·labs i imita la *Representació* amb petits arranjaments.

Versos dels jueus

Versos curts individuals

Hi trobem disset estrofes que corresponen a les “cançons dels saions” en la flagel·lació, altres copiades de frases de Roboan, Anàs, de la Moça a Sant Pere, del «soldat 1» davant la creu, altres arranjades o inventades...

Versos llargs individuals

Són estrofes tretes de fragments anteriors: mots del “saïó 1” en la flagel·lació, d'Anàs i Caifàs davant Pilat, de Judes davant el Consistori, als quals s'hi afegeixen versos irregulars, alguns posteriors al 1980.

ANÀLISI DELS TEXTOS

Tal com ja he dit, respectaré al màxim les correccions i textos afegits de caire popular; fins i tot podem admetre la rima entre vocals tòniques i àtones. A més, procuraré explicar el perquè dels canvis que proposo, sempre pensant que puc aportar quelcom de positiu.

1. Quadre I. La Samaritana

Vers 29. “*en veuria de bona gana*”. Sobra una síl·laba i hi ha un error ortogràfic. Així apareix als textos antics:

“*beuria de bona gana*”

Vers 40. “*No, primerament la llançaré*”. Sobren dues síl·labes. Els textos de *La Gran Tragèdia* usen “*primer*”:

“*No, primer la llançaré*”

Vers 45. “*a mi me la demanaries*”. A *La Gran Tragèdia* no es repeteix el pronom:

“*a mi la demanaries*”

Vers 53. “*per treure-la d'aquí*”. Falta una síl·laba. Copiem el text de Verges 1980:

“*per a treure-la d'aquí*”

Vers 60. “*qui la veurà sens treva*”. Afegim una síl·laba i corregim l'ortografia, seguint el text de Verges 1980:

“*qui la beurà sense treva,*”

Vers 62. “*jo us prec, oh el caminant*”. Preferim el text de Verges 1980 “*Jo vos prec, oh caminant!...*”

Vers 77. “*i on em plau vaig i vinc*”. A *La Gran Tragèdia*, s'escriu: “*y ahont me plau vaig y vinch*”. El text de 1980 anota: “*i a on me plau, vaig i vinc!...*” Proposem el pronom actual:

“*i a on em plau vaig i vinc*”.

Vers 92. “*fora jo tan benaurada*”. Posarem l'accent:

“*fôra jo tan benaurada*”.

Vers 94. “*Digueu-me, sisplau, senyor*”. El ritme del vers admet perfectament “*si us plau*”, tal com ve en el text de 1980. A *La Gran Tragèdia* posa també “*Digau-me, si os plau, Senyor*”. Proposo, doncs:

“*Digueu-me, si us plau, Senyor*”

Vers 127. “*Per la teva ànima salvar*”. Sobra una síl·laba. Escollim el que posa en els llibrets de *La Gran Tragèdia*:

“*per ta ànima salvar*”

Vers 137. “*per mes culpes paleses*”. Falta una síl·laba. A *La Gran Tragèdia* hi posa: “*per ser mas culpas immensas*”. Llavors proposem:

“*per ser mes culpes paleses*”

Vers 151. “*Ja que m'heu fet tan digna*”. Falta una síl·laba. *La Gran Tragèdia* posa: “*puig me habeu feta tan digna*”. El llibret de 1980 ho canvia: “*ja que m'heu feta tan digne*”; acceptem el participi concordat (no el “*digne*”):

“*ja que m'heu feta tan digna*”

2. Quadre II. El Ram

Com hem explicat, és un quadre escrit potser el 2003. Per millorar-lo, podríem imitar l’“*Entrada triunfant de Christo en Jerusalem*”.

3. Quadre III. El Sant Sopar

Vers 3. “*l'amargant calze d'amor*”. En totes les passions antigues queda clar: “*lo amarch Càlzer de la mort*”. I també en el text de 1980: “*l'amargant càlzer de mort*”. Quedaria, doncs:

“*l'amargant calze de mort*”

Nota. En el text explicatiu, després del vers 18, falta un mot que completi “*prenen*”, potser “*la paraula*”.

Vers 41. “*Oh mestre, qui tant ditxós*”. És molt millor el vers de *La Gran Tragèdia*, amb un paralelisme propi de la poesia medieval:

“*qui pogués ser tant ditxós*”

Vers 47. “*que entre tanta pena i dolor*”. El vers és massa llarg. Acceptarem el vers de 1980 que imita el de la *Representació*:

“*car entre pena i dolor*”

Vers 50. “*a qui porto tan amor*”. Preferim el vers de la *Representació*:

“*a qui jo tinc tant amor*”

Vers 52. “*Fora jo el vil atrevit*”. L'accent és molt important:

“*Fóra jo el vil atrevit*”

Vers 55. “*Fora Jaume aquest traïdor*”. Cal posar l'accent:

“*Fóra Jaume aquest traïdor*”

Vers 56. “*Andreu: Digueu, Senyor, fora Andreu*”. Posarem l'accent:

“*Andreu: Digueu, Senyor, fóra Andreu*”

Vers 62. “*Fill de déu eternal*”. Copiem el vers de les passions antigues:

“*i Fill del Pare Eternal*”

Vers 66-67. “*Jaume, el menor: Mestre, doncs tan gran amor us tinc, / em voldríeu dir*”. El vers primer s'ha ajuntat amb una part del segon, com derivem de la *Representació*; el “*doncs*” és incorrecte:

“*Jaume, el menor: Mestre, car tan gran amor / us tinc, em voldríeu dir*”

Vers 72. “*en sentir de vos mateix dir*”. El vers és massa llarg i hi falta un accent. Copiem el de 1980, que imita el vers de la *Representació*:

“*sentint a vós mateix dir*”

Vers 77. “*us prec, oh Mestre, ben humilment*”. És massa llarg. Acceptem el vers de 1980 que imita la *Representació*.

“*us prec, oh Mestre, humilment*”

Vers 78. “*que manifesteu mon pecat*”. Sobra una síl·laba. Val el vers de 1980, que copia el de la *Representació*: “*manifesteu mon pecat*”.

Vers 86. “*Bartomeu: Fora jo el trist malvat*”. Cal posar l'accent:

“*Bartomeu: Fóra jo el trist malvat*”

Vers 89. “*Ja sabeu que Bartomeu*”. No iniciar el vers en majúscula:

“*ja sabeu que Bartomeu*”

Vers 93. “*amb que sempre us ha estimat*”. Accentuar el relatiu:

“*amb què sempre us ha estimat*”

Vers 94. “*Tomàs: Senyor, fora Tomàs*”. El vers és massa curt i hi falta un accent. L'any 1980 posa “*Oh Mestre*”, però podríem acceptar:

“*Tomàs: Oh Senyor, fóra Tomàs*”

Vers 107. “*causant-me pena no poca*”. El de 1980 no repeteix causar:

“*donant-me pena no poca*”

Vers 116. “*Judes: Primerament el llençaré*”. El vers és llarg. Proposem:

“*Judes: Doncs primer el llençaré*”

Versos 135-137. “*Jesús: Vos, Pere, amb tan greu treball, / i amb raons juramentades / em negareu tres vegades*”. Com veiem, hi falta un vers de la quarteta. Ho corregim seguint els versos de la *Representació*:

*Jesús: “Vós, Pere, en tan gran treball, / abans de que canti el gall,
amb raons fonamentades, /em negareu tres vegades!”*

Vers 138. “*Pere: Oh no! Esteu ben segur que jo*”. El vers queda llarg perquè s'han sintetitzat dos versos en un. El text de 1980, que imitava els versos de la *Representació*, era millor:

“*Pere: Oh no!... Això sí que no! / Esteu ben segur que jo*”

Vers 141. “*encara que ja sigui vell*”. La *Representació* no posa “*ja*”:

“*encara que sigui vell*”

Quadre IV. El Sanedrí

Versos 13-14. “*Senyor, els que vos heu demanat / han vingut sens dilació*”. Sobra una síl·laba en el primer vers i els dos no rimen. Proposem:

“*Senyor, els que heu demanat / han vingut sense tardar*”.

Vers 22. “*Diràs a l'oficial que espera*”. Vers llarg; proposem:

“*Dius a l'oficial que espera*”

Vers 23. “*que entri sens reserva*”. Vers curt; era millor el de 1980:

“*que entri sense reserva*”

Versos 38-39. “convèncer a tothom de què / és ell el promès Messies”. Veiem incorreccions gramaticals i les intentem corregir:

“convèncer tothom dient / que és ell el promès Messies”

Versos 57-58. “aconortar-nos podrem, / que ben prompte serem. Corregim l'ortografia del primer vers i imitem la *Representació*:

“aconhortar-nos podrem / de que ben prompte serem”

Vers 91. “repercutirà en nostre descrèdit;”. Copiem les passions:

“cedirà en nostre descrèdit;”

Vers 93. “i el món revolucionarem”. El verb és incorrecte; proposem:

“i el món amotinarem”

Vers 97. “contra de nosaltres, furiosos,”. Copiem dels llibrets antics:

“contra nosaltres, furiosos,”

Vers 98. “Encara que tot aquest desori”. Seguim les passions antigues:

“Encara que aquest desori”

Vers 102. “Amb aquest judici prudent”. Imitem els textos antics:

“Amb eix judici prudent”

Vers 104-105. “perquè morint aquest home sol / no es perdrà tanta de gent”. Proposem el text de la *Representació*:

“perquè morint un tot sol, / no es perdrà tota la gent”

Vers 110. “Que no saps que ressuscità,”. “Que” no és als textos antics:

“No saps que ressuscità”

Vers 113. “el seguici que ha lograt ja”. Corregim el castellanisme:

“el seguici que té ja”

Vers 114. “Doncs, si vols anar bé”. És un vers curt. Imitem les passions:

“Doncs si vols acertar bé”

Vers 115. “dóna crèdit a la meua veu”. Copiem de la *Representació*:

“dóna crèdit a mes veus”

Versos 118-121. “Encara que no m'obligui / per poder-ho consentir / em sobra el pervertir / de molts de la sinagoga.” El primer vers no rima amb el quart per formar el quartet. Imitem la *Representació* (1773), quan parla Benjamí en l'acte de l'Entrada triunfant:

“Encara que altre no em mogui, / per poder-ho consentir,
em basta el pervertir / els molts de la sinagoga”.

Versos 122-125. “En altres indrets ja es comenta / que molta gent el segueix / i com que la fama ja creix, / sembla una fals doctrina”. El primer vers no rima amb el quart i és llarg; el tercer també és massa llarg. Al quart li falta una “a”.

Imitem la recitació de Benjamí en l'acte de l'Entrada Triunfal (1773), afegit a la Representació:

*"Per mals paratges destina / la molta gent que el segueix /
i com la fama ja creix / sembla una falsa doctrina"*

Versos 126-129. "Altres vassalls imprudents / que de doctes tenen ressabis, /
fa que fins els homes més savis / hi estiguin posant arguments." Seguim l'Entrada Triunfal afegida a la Representació:

*"Altres Vassalls imprudents, / de doctes tenen ressabis /
i fins als homes més savis / estan posant arguments"*

Vers 132. "A Llätzer va ressuscitar!". Farem el·lipsi del verb:
"a Llätzer, ressuscitar"

Vers 133. "i amb fang donà la vista a un cec!". Seguim els textos antics:
"i amb fang donà vista a un cec!"

Vers 137. "ho tenim per un sacrilegi". Les passions no posen "un":
"ho tenim per sacrilegi"

Vers 139. "que se li faci la sentència". Passa el mateix; traurem "la":
"que se li faci sentència"

Vers 140. "perquè amb aquesta diligència". Imitem els textos antics:
"perquè amb eixa diligència"

Vers 142. "Abdaró: Altre cosa dóna pena". Corregim l'ortografia:
"Abdaró: Altra cosa dóna pena"

Versos 148-149. "revolucionà aquella taula / amb la seva política infiel".
Són llargs i tenen un castellanisme. Imitem les passions:
"esvalotà aquella taula / amb política infidel"

Vers 157. "sinó per causa de follia;". Sobra una síl·laba i escriurem:
"sinó a causa de follia;"

Versos 158-159. "perquè el poble, / alterat, en un instant es judica". Passem "alterat" al primer vers:
"perquè el poble, alterat, / en un instant es judica"

Vers 161. "qualsevol novetat". Falta una síl·laba. Copiem el vers antic:
"a qualsevol novetat"

Vers 168. "ja que la gent revoluciona". El vers és massa llarg. Els textos antics usen "alborota", actualment "esvalota":
"ja que la gent esvalota"

Vers 170. "Malcos: Rabins, a fora hi ha un home estrany". Separem o suprimim el vocatiu:
"Malcos: Rabins, / a fora hi ha un home estrany"

Vers 182. “*per evitar-ne molts rumors*”. Seguim la Representació:

“*per evitar molts rumors*”

Vers 183. “*Anit també discorreguéreu*”. Copiem de la Representació:

“*Temps passat discorreguéreu*”

Versos 191-194. “*Sóc de sa companyia / i perquè el dec estimar, / si a mi em toca esmenar / tan falsa sabiduria*”. El primer vers queda curt. Copiem els versos de la Representació:

“*Jo sóc de sa companyia / i perquè el dec estimar*

a mi em toca esmenar / tan falsa sabiduria.?”

Versos 206-208. “*que així ho de fer / i si em pagueu amb bon argent, / em tindreu més diligent*.” El primer vers queda curt i no rima amb l'anterior. Copiem el text de la Representació:

“*que així ho he de fer, i si / em pagueu amb bon argent, /*

em tindreu més diligent.”

Vers 213. “**Judes:** *Un, dos.. / aquest és fes*”. Vers escrit en dues línies i queda curt de síl·labes. La Representació el posa en una sola línia:

“**Judes:** *Un, dos, tres; aquest és fes*”

Nota: Posem “*Abdaró*” en majúscula, en el text que segueix el vers 216.

Vers 219. “*I com que teniu tan bon tracte*”. El vers és massa llarg. El text de 1980 posava “*car teniu*”, però podem mantenir la forma:

“*I com teniu tan bon tracte*”

Versos 225-228. Benjamí: *Judes, ja sou pagat. / Per millor seguretat / feu solemnnial jurament / davant de Jehovà omnipotent*.”. El primer vers és curt i el quart és llarg. Preferim la versió de la Representació:

“**Benjamí:** *Judes, ja que sou pagat, / per major seguretat*

feu solemne jurament / davant Déu omnipotent.”

Vers 232. “*que un llamp del cel em faci cendra*”. Hi sobra una síl·laba i el text de 1980 no posava “*em*”. Potser actualment quedaria millor:

“*llamp del cel em faci cendra*”.

Versos 239-240. “**Caifàs:** *Aquí, Malcos, Prestament fes armar tota la gent*”. Com veiem, han ajuntat dos versos:

“**Caifàs:** *Aquí. Malcos. Prestament / fes armar tota la gent*”

Versos 241-242. “**Malcos:** *Els saions armar faré / i us prometo que estaran bé*.” Han ajuntat dos versos. Imitem *La Gran Tragèdia*:

“**Malcos:** *Els saions armar faré; / i prometo, estaran bé*.”

Vers 248. “**Judes,** *esteu molt esporuguit*.”. Separem el vocatiu:

“**Judes,** */ esteu molt esporuguit*,”

Versos 254-256. “*Abdaró: Jo en Judes vigilaré / perquè el tracte / no es pugui desfer*”. Podem convertir-los en versos apariats:

“*Abdaró: Jo en Judes vigilaré; / el tracte no es pot desfer.*”

Vers 261. “*Anem fent via. No voldria*”. Copiem de *La Gran Tragèdia*:

“*Anem prest que no voldria*”

Vers 264. “*fins a l'hort de Getsemaní*”. Copiem el text de 1980:

“*fins l'hort de Getsemaní*”

Quadre V . L'hort de Getsemaní

Vers 16. “*que rebutgeu la sentència*”. Déu Pare no pot “*rebutjar*” la sentència perquè no l'afecta. Sí que la pot “*revocar*”, deixar d'aplicar. Escrivim el vers tal com era en els textos antics i el 1980:

“*que revoqueu la sentència*”.

Vers 27. “*Pare meu, si determinat haveu*”. El vers s'ha format unint dos versos. Així està escrit en *La Gran Tragèdia*:

“*Clementíssim Pare meu,/ si determinat haveu*”

Vers 30. “*Àngel Unigènit fill de Déu,*”. Separem el nom del personatge:

“*Àngel: Unigènit fill de Déu,*”

Vers 43. “*Jesús Alceu-vos, deixebles, alceu-vos!*”. Separem el nom propi i fem rimar el vers amb el següent , seguint la *Representació*:

“*Jesús: Alceu, deixebles, alceu*”

Versos 65-66. “*Digueu-me, senyors, rabins. / Qui busqueu en aquest hort,*”. Els dos versos no rimen. A *La Gran Tragèdia*, el segon vers era: “*qui buscau assi de dins*”. L'actualitzem i canviem la puntuació:

“*Digueu-me, senyors, rabins: / qui busqueu aquí a dins,*”

Notes: Després del vers 83 es parla de l'actuació de Pere. L'apòstol no pot portar una espasa, sinó un coltell (ganivet), eina que surt després en els versos. Caldria posar “*Pere els desafia amb un coltell*”. El mateix passa després del vers 91; caldria posar: “*Amb un cop de coltell*”.

Versos 129-130. “*salut als malalts tornava. / Els morts ressuscitava*” El segon vers té una síl·laba de menys. Seguim *La Gran Tragèdia*:

“*Salut als malalts tornava / i els morts ressuscitava;*”

Vers 138. “*Benjamí: Porteu-lo així, pres i lligat,*”. El vers és massa llarg. Copiem el text de *La Gran Tragèdia*:

“*Benjamí : Porteu-lo pres i lligat*”

Quadre VI. Ponç Pilat

Vers 35. “*de negar el pacte al tribut*”. El vers té un error de comprensió. El 1980 es recitava: “*de negar el pac del tribut*”, que té un sentit ben diferent. Ara proposaríem:

“*negant-se a pagar el tribut*”

Vers 58. “*en aquest facinerós*.” Com es tracta d'un complement directe no posarem “*en*”. Preferim el vers de *La Gran Tragèdia*:

“*un home facinerós*.”

Vers 69. “*qui nostre poble motina*”. El verb és “*amotinar*”; copiem les versions antigues:

“*qui nostre poble amotina*”

Vers 76. “*el seu delictes, i tan afrós*.” Posarem el possessiu de 1980:

“*son delictes, i tan afrós*”

Vers 85. “*Demostrava, quan ell volia*.”. Sobra una síl·laba i la forma “*quan*” no és la primitiva. En les passions antigues hi trobem:

“*Usava, quant ell volia*,”

Vers 86. “*l'art de la bruixeria*”. Falta una síl·laba. Vegem les passions:

“*de l'art de la bruixeria*”

Vers 88. “*Com ací esteu tan retret*”. El “*Com*” ha d'anar en minúscula. Els textos antics usen “*així*” i no “*ací*”. Posarem:

“*com així esteu tan retret*”

Vers 103. “*Anàs: Mal coneixeu, oh Ponç Pilat*.”. Sobra la síl·laba “*oh*”:

“*Anàs: Mal coneixeu, Ponç Pilat*,”

Vers 109. “*en la meua jurisdicció*”. El vers és massa llarg. La *Representació* posa “*baix de ma jurisdicció*”. Ho actualitzem:

“*sota ma jurisdicció*”

Versos 111-112. “*A Herodes de Galilea, / porteu-lo a la seva presència*”. Els textos antics inicien el vers amb una “*i*” i la *Representació* usa el possessiu “*sa*”. Proposem:

“*i Herodes de Galilea. / Porteu-lo a sa presència*”

Versos 115-116. “*amb tot el seguici de jueus, / acompanyeu-lo fins allí*.” El primer vers no és a les altres passions, de les que copiem:

“*porteu-lo tots dos allí*”

Vers 117. “*Pilat Un contrast més rigorós*”. Separem el nom propi:

“*Pilat: Un contrast més rigorós*”

Vers 118. “no hi és, com el que jo pateixo”. Sobra una síl·laba (“jo”):

“no hi és, com el que pateixo”

Vers 121. “I podrà la meua gravetat”. Aquí caldrà canviar el possessiu:

“I podrà ma gravetat”

Versos 127-128. “i els incauts irriteren / per aconseguir els seus intents.” El primer vers és curt i el segon, llarg. Proposem:

“i els incauts molt irriteren / per assolir els seus intents”

Vers 133. “*Benjamí*: El nostre rei Herodes”. Fem el vers més llarg:

“*Benjamí*: El nostre bon rei Herodes”

Versos 138-139. “bo i proclamant / *Abdaró*: que era foll”. Veiem més apropiat el text de 1980 (en un sol vers), per a la rima:

“que era foll bo i proclamant”

Vers 141. “perquè veieu, oh Ponç Pilat,”. Traurem l'exclamació:

“perquè veieu, Ponç Pilat,”

Versos 164-165. “*Benjamí*: Ja havem decidit, Oh Ponç Pilat, / el que vos haveu demanat.”. Són versos afegits després de 1980; massa llargs, sobretot per les formes “oh” i “haveu”. El text podria ser:

“*Benjamí*: Ja hem decidit, Ponç Pilat, / el que vós heu demanat.”

Versos 166-167. “*Pilat*: Espero que haureu decidit / amb prudència i saviesa.” El primer vers és massa llarg i tots dos no rimen. Proposem:

“*Pilat*: Espero que heu decidit / amb saviesa i bon esperit.”

Versos 198-199. Escuder! “*Escuder*: Senyor què se us ofereix? / *Pilat*: Per aquesta ciutat parteix”. A la Representació els dos versos són més curts:

“Escuder!. *Escuder*: Què s'ofereix? / *Pilat*: Per eixa Ciutat parteix”

Vers 204. “Poble jueu, el meu amo Ponç Pilat”. Separem o suprimim el vocatiu:

“Poble jueu, / el meu amo Ponç Pilat”

Vers 230. “aguanta aquest ceptre, de canya!”. Els textos antics fan servir “tindrà” en el sentit de “mantindrà, aguantarà”. Quedaria:

“tindrà aquest ceptre, de canya!”

Vers 234. “aquesta púrpura li falta”. Copiem de la Representació:

“eixa púrpura li falta”

Vers 237. “Fem-li tres reverències”. Copia la recitació del «soldat 1» en la Crucifixió, a la Representació. Allà posa “pues”, en català “doncs”:

“Fem-li, doncs, tres reverències”

Vers 239. “Escuder Saions!”. Cal separar el nom del personatge:

“*Escuder*: Saions!”

Vers 251. “l’han vestit amb porpra reial”. Seria millor posar:

“li han vestit porpra reial”

Vers 256-257. “Perquè el pugueu contemplar, / vaig a portar-lo aquí, a fora,”.

Són dos versos que no rimen amb cap i és perquè eren els dos últims d’una quarteta, com mostren els textos antics i el de 1980. Escollim aquest últim per escriure:

“Som a sa darrera hora! / Vejam si el podré salvar!...

Perquè el pugueu contemplar, / vaig a portar-lo aquí a fora,”

Vers 263. “amb un pas tan extremat?”. Els textos antics i el de 1980 usen la preposició “en”, més correcta per marcar situació:

“en un pas tan extremat”

Vers 267. “a fe que me la pagaria”. Traiem el “me”, que no hi era abans:

“a fe que la pagaria”

Vers 282. “ferit i maltractat”. Un vers curt. Seguim la Representació:

“molt ferit i maltractat”

Vers 298. “Caifàs: Per ser ben castigat”. Copiem La Gran Tragèdia:

“Caifàs: Per ésser ben castigat”

Vers 317. “perquè sou el seu lloctinent;”. Imitem la Representació:

“perquè sou son lloctinent”.

Vers 318. “però a nosaltres ens és privat”. Seguim els textos antics:

“però a nosaltres és privat”

Vers 334. “Pilat: Caifàs, segons parreu”. Les antigues passions posen:

“Pilat: Caifàs, segons vós parreu”

Vers 337. “bé cal donar a Tiberi avís”. La Representació no posa “bé”:

“cal donar a Tiberi avís”

Vers 341. “i fora patir tanta gent”. Totes les passions vistes posen:

“per no patir tanta gent”

Vers 347. “el que sigui bon faritzeu”. Corregim mètrica i lèxic:

“qui sigui bon fariseu”

Vers 357. “i la vostra malavolença”. Posarem el vers d’altres passions:

“i a vostra malevolència”

Vers 364. “Dona de Pilat: Deixeu estar, oh Ponç Pilat,”. Escrivim el vers de La Gran Tragèdia i de la passió de 1980.

“Dona de Pilat: Deixeu estar, Ponç Pilat,”

Vers 366. “ja que le cor m’està dient”. Corregim l’errada tipogràfica:

“ja que el cor m’està dient”

- Vers 374. "*Llegiu sens dilació*". És curt; seria millor el del 1980:
"*Llegiu sense dilació*"
- Vers 383. "*Tots Pilat, vostra profecia*". Separem el "*Tots*":
"*Tots: Pilat, vostra profecia*"
- Vers 387. "*Abdaró: Com que té bon enteniment*". Copiem les passions
"*Abdaró: Com té bon enteniment*"
- Vers 390. "*que, si prest el seu orgull postra*". Canviem el possessiu:
"*que, si prest son orgull postra*"
- Vers 398. "*Pilat, nostra pretenció,*". Corregim l'ortografia:
"*Pilat, nostra pretensió*"
- Vers 419. "*Pretor de la ciutat*". Tots els textos inicien el vers amb "*i*":
"*i Pretor de la ciutat*"
- Vers 431. "*pels rabins acusat*". És un vers curt, però no volem copiar la forma antiga "*los rabins*". Proposem: "*que és pels rabins acusat*"
- Vers 433. "*atès i considerant*". Les passions antigues usen el participi:
"*atès i considerat*"
- Vers 441. "*volgué ser nomenat*". Totes les passions posen "*anomenat*":
"*volgué ser anomenat*"
- Vers 450. "*en el vell cim del Calvari*". En el text de 1980 Posa "*bell*":
"*en el bell cim del Calvari*"
- Vers 455. "*i les calendes de març*". El 1980 s'escrivia "*a les calendes*":
"*i a les calendes de març*"
- Vers 460. "*Lictors, expediu la creu*". Mot incorrecte; posem el de 1980:
"*Lictors, prepareu la creu*"
- Vers 479. "*que tal sentència ens ha donat.*" Traurem el pronom:
"*que tal sentència ha donat*"
- Vers 482. "*Jesús: Trenta-tres anys fa ja,*". A *La Gran Tragèdia* no posa el mot "*ja*" ni la coma:
"*Jesús: Trenta-tres anys fa*"
- Vers 485. "*per poder-te abraçar*". El vers trenca el ritme de l'estrofa. *La Gran Tragèdia* presenta dos versos per seguir millor el romanç:
"*vine en hora bona; / dóna'm ja els braços*"
- Vers 486. "*dolça i estimada esposa*". Imitem *La Gran Tragèdia*:
"*estimada esposa*"
- Vers 487. "*Tompeter: Ponç Pilat, President*". Allarguem el vers:
"*Trompeter: Ponç Pilat, el President*"

Vers 491. “*Mana que, en un lloc eminent,*”. El vers és llarg i proposem:

“*Mana que, en lloc eminent,*”

Vers 492. “*aquest home facinerós,*”. Sobra una síl·laba i el deixariem:

“*eix home facinerós,*”

Vers 493. “*sigui clavat en un arbre ben gros*”. Escurcem el vers:

“*clavat a un arbre gros*”

Versos 495-496. “*que de creu tingui figura. / Pateixi la mort més dura,*”. Hem de canviar la puntuació:

“*que de creu tingui figura, pateixi la mort més dura*”

**Processó pels carrers. Quadre de la placeta: El cec. 1a caiguda. Verònica.
Filles de Jerusalem**

Vers 31. “*Saió 3: Si els dos ens cansem*”. El vers és curt i a més no rima amb “*Adam*” (del quart vers). Per tant, seria millor posar:

“*Saió 3: Si els dos ens podem cansar*”

Vers 33. “*veurem com ell ens assota*”. La Gran Tragèdia usa “*farem*”:

“*farem com ell ens assota*”

Vers 35. “*Maria: Fill, fill meu, fill de mes entranyes!*”. Aquest vers és massa llarg i copiem el dels anys 1980:

“*Maria: Fill meu, fill de mes entranyes!*”

Vers 38. “*Com t’han deixat amor meu!*”. Aquest vers ha de rimar amb altres dins el romanç. Copiem el que es recitava el 1980:

“*Com t’han deixat mon amor!*”

Vers 56. “*la vostra pena i advertiu*”. El copiem de la Representació:

“*vostra pena, i advertiu*”

Vers 75. “*Saió: Ja que la gent dona lloc,*”. Fragment creat en el segle XX. Posarem l’accent i mirarem que rimi amb “*alçar*”, del quart vers:

“*Ja que la gent dóna pas*”

Vers 77. “*Ell diu que no vol companyia*”. Trauríem una síl·laba:

“*Diu que no vol companyia*”

Vers 78. “*torneu-li la creu alçar*”. Falta una “*a*” davant l’infinitiu:

“*torneu-li la creu a alçar*”

Vers 86. “*sa dissort i penes afroses*”. Traurem una síl·laba:

“*sa dissort i pena afrosa*”

Vers 104. “*No és eixa la pròpia cara de Jesús?*”. La forma “*de Jesús*” és part del vers següent, com veiem a la *Representació*. Cal la rima.

“*No és eixa la cara pròpia / de Jesús?*”

Vers 105. “*És la mateixa*”. Per raons mètriques, cal un vers més, com trobem en la *Representació*:

“*de Jesús?. És la mateixa. / Cosa ben miraculosa!*”

Vers 109. “*és per mi preuada joia*”. Comença amb majúscula:

“*És per mi preuada joia*”

Vers 113. “*heu pagat la Verònica*”. Considerem “*la Verònica*” com un complement indirecte que necessita “*a*”. Així doncs, posarem:

“*heu pagat a la Verònica*”

Versos 124-127: “*Saió: Apa saions! / apreuteu-li bé la corona ! que li cau. No fos que tinguéssim / un rei sense la deguda pompa*”. Seguim el text de 1980, corregint un castellanisme:

Saió: Apa saions vigileu! / estrenyeu bé la corona.

No fos que tinguéssim rei / sense la deguda pompa!

Vers 135. “*essent tan santa dona!*”. Presenta una síl·laba més que els altres versos pentasíl·labs. La *Gran Tragèdia* posa “*sent*”, mot admès:

“*sent tan santa dona*”

Vers 142. “*llàgrimes sobre meu;*”. La *Representació* afegeix “*les*”:

“*les llàgrimes sobre meu*”

Vers 150. “*ara que són ben fortes*”. La *Gran Tragèdia* posa:

“*que ara són ben fortes*”

Vers 151. “*sobre nosaltres*”. Copiem el vers de *La Gran Tragèdia*:

“*sobre de nosaltres*”

Vers 152: “*i ens cobreixin a totes*”. Sobra una síl·laba:

“*i ens cobreixin totes*”

Processó pels carrers. Quadre de la 3a caiguda

Vers 2. “*que mireu des de vostra glòria*”. Imitem la *Representació*:

“*que mireu des de la glòria*”

Versos 6 i 7. “*en hora amorosa a Vós / i salvar la gent pecadora.*”. Tornen els pentasíl·labs. Convertim aquests dos versos en tres:

“*en hora amorosa / a Vós i salvar / la gent pecadora.*”

Versos 8-12. “No ens mostreu ja vostra ira / i deixeu ja vostra còlera; / pagaré amb la meua vida / la greu culpa d'Adam, / que m'espera dels llims a la porta.”. Adaptem l'estrofa de *La Gran Tragèdia*:

“Cessi vostra ira / cessi ja la còlera; / pagarà ma vida /
la culpa traïdora / d'Adam, que m'espera / dels llims a la porta”

Versos 17-26. “En aquest sacrifici / no se us ofereixen / anyells ni colomes; / sinó la meua persona, / que si bé sense culpa, / mireu-la joiosa. / Per donar la vida / vull a la gent tota, que sang en el meu cos / no n'hi ha de quedar gota”. Aclarim el significat dels mots: “si” vol dir “així”; “bé” és “ve”; “vull” a *La Gran Tragèdia* s'escriu “vuy” i vol dir “avui”. Per això el text no s'ha entès; a més s'ha trencat l'estrofa. Procurem acostar-lo millor a *La Gran Tragèdia*:

“En eix sacrifici / anyells i colomes /no se us ofereixen, /
sinó ma persona; / que així ve sens culpa, / mireu-la joiosa, /
per donar la vida a- / vui a la gent tota, / que sang en mon cos /
no ha de quedar gota.”

Vers 27-31 “Trenta-tres anys ja fa...”. Ara es repeteixen els versos 482-486 del Quadre VI PONÇ PILAT, que ja vam adequar:

“Trenta-tres anys fa / que amb ànsia friso, / a tu creu, buscava; /
vine en hora bona; / dóna'm ja els teus braços / estimada esposa.”

Vers 44. “Davant de tu, Satanàs,”. Copiem dels textos antics:

“Aquí Satanàs”

Vers 47. “dintre molt poques hores”. Copiem el de les passions:

“dins de poques hores”

Versos 48-51. “*Saió 1*: Un poc llarguet has estat / amb aquesta oració devota. / Ara que ja estàs llest, / carregueu-li la creu”. Són versos irregulars i veiem millors els de les passions citades:

“Si has ben acabada / l'oració devota, / carrega't la creu”

Vers 56. “per poder del Calvari”. Imitem *La Gran Tragèdia*:

“per poder prest del Calvari”

Vers 60. “Què s'ha fet del teu ardiment?” Les passions usen “fas” :

“Què fas del teu ardiment?”

Vers 70. “apreteu-li bé, no sigui”. Falta el complement directe i corregim el castellanisme:

“estrenyeu-la-hi bé, no sigui”

Vers 74. “es veu, per lo que li costa”. Cal evitar la forma “lo que”:

“ja veiem, pel que li costa,”

Vers 75. "*que no pot... Aquest, Cireneu,*". Vers massa llarg. Posarem:
"*que no pot.... eix cireneu*"

Vers 82. "*la paga serà poca*". Copiem el de *La Gran Tragèdia*:
"*i la paga serà poca*"

Processó pels carrers. Versos dels Jueus

Es repeteixen moltes estrofes de l'assotament. Altres versos són posteriors a 1980 i molt irregulars.

Vers 8. "*aguanta aquest ceptre de canya*". Els llibrets de *La Gran Tragèdia* posen "*tindrà*", amb el sentit de "*mantindrà, aguantarà*":

"*tindrà aquest ceptre de canya*"

Vers 13. "*Per tarturer i delinqüent*". El mot "*tarturer*" no existeix. Proposaríem: "*per turbulent delinqüent*"

Vers 14. "*ets perseguit de tota la gent*". Vers massa llarg. Proposem:
"*ets perseguit per la gent*"

Vers 18. "*t'arrancarem tota la carn*". El vers és llarg. Proposem:
"*t'arrancarem bé la carn*"

Vers 20. "*t'escorxarem tota la pell*". Passa el mateix que abans:
"*t'escorxarem bé la pell*"

Vers 38. "*aquesta púrpura li falta*". Vers massa llarg. Ho solucionem:
"*eixa púrpura li falta*"

Vers 43. "*Per voler-se mostrar fort*". El copiem de la *Representació*:
"*Per voler mostrar-se fort*"

Vers 61. "*s'assegui en Trono Reial*". Corregim el castellanisme:
"*s'assegui en un tron reial*"

Vers 64. "*Home, què fas el valent,*". El relatiu "*que*" no s'accentua:
"*Home, que fas el valent,*"

Vers 70. "*Apreteu-li bé, no sigui*". Falta el complement directe; corregim el castellanisme:

"*Estrenyeu-la-hi bé, no sigui*"

Vers 71-72. "*que tinguem un rei / sense la deguda pompa*". La *Representació* presenta la idea en un sol vers, dins del romanç:

"*que quedi sense eixa pompa*"

Vers 99. "*fem-li tres reverències*". Imitem la *Representació*:
"*fem-li, doncs, tres reverències*"

- Vers 103. "*quan diu que per falta treta*". Error de copista:
"*quan diu que per falsa treta*"
- Vers 112. "*sense dar-li la dignitat*". Sobra una síl·laba:
"*sense dar-li dignitat*"
- Vers 115. "*Que digui doncs, que per lloar-se*". Copiem el de 1980:
"*sinó sols que, per lloar-se,*"
- Vers 122. "*que tot el poble motina*". Les passions vistes ho posen bé:
"*que tot el poble amotina*".
- Versos 123-124. "*Veiam quin càstig / mereix qui nostra llei destrueix?*".
Ordenarem bé els versos i posarem "*vejam*":
"*Vejam quin càstig mereix / qui nostra llei destrueix*".
- Vers 126. "*quant los delictes son grans,*". Corregim ortografia i article:
"*quan els delictes són grans,*"
- Vers 131. "*veiam si podeu trobar*". Posaríem "*vejam*":
"*vejam si podeu trobar*"
- Vers 134. "*tan maligne i tan atrós?*". Corregim l'ortografia:
"*tan maligne i tan atroç*"
- Vers 161. "*figit rei dels jueus*". El vers queda curt. Proposem:
"*tu, figit rei dels jueus*"
- Vers 187. "*en lo punt que et van parir*". Canviem l'article:
"*en el punt que et van parir*"
- Vers 194. "*Saió 2: Si els dos ens cansen,*". Per poder rimar posàvem:
"*Saió 2: Si els dos ens podem cansar,*"
- Vers 199. "*doncs beu-te la suor*". És un vers massa curt. Proposo:
"*doncs beu la teva suor*"
- Vers 202. "*Saió 2. I luego et darem per veure*". Corregim castellanisme i ortografia:
"*Saió 2: Després et darem per beure*"
- Vers 205. "*als condemnats a mort*". Queda massa curt. Posaríem:
"*als condemnats a la mort*".
- Versos 206-209. "*Saió 1. Trompeter, que no toqueu la trompa? / Trompeter. Cuideu-vos de les vostres obligacions, que jo sé el que em pertoca! / Tots. Ah bé!*".
Imitem la Representació i proposem:
"*Saió 1. Trompeter, i vós què feu? / per què no toqueu la trompa? / Trompeter. Compliu vostra obligació / que jo sé el que em pertoca*"

Vers 210. "*Trompeter: Pons Pilat, President,*". Ja vam proposar:

"Trompeter: Pons Pilat, el President"

Vers 213. "*la sentència incontinent*". Copiem el vers de 1980:

"la sentència continent"

Vers 214. "*Mana que en un lloc eminent*". Copiem el text de 1980:

"Mana que en lloc eminent"

Vers 215. "*aquest home facinerós*". És un vers massa llarg. Proposem:

"eix home facinerós"

Versos 216-219. "*sigui clavat en un arbre ben gros / que de creu tingui figura. / Pateixi la mort més dura*". El vers primer és llarg. Proposem:

*"clavat a un arbre gros / que de creu tingui figura, /
pateixi la mort més dura,"*

Vers 232. "*Veiam a què us adheriu,*". A *La Gran Tragèdia* posa:

"Veiau a què us adheriu"

Vers 255. "*sota pena de ser perjur*". El text de 1980 posa:

"baix pena de ser perjur"

Versos 272-274. "*Doneu-me la canya / per primera vegada! Saió 2. Beu, Jesús de Natzaret, beu*". El segon vers trenca el romanç. Posarem:

*"Doneu-me aquella canya.
Beu, Jesús de Natzaret"*

Vers 277. "*i amb poc en té prou*". És un vers massa curt. Proposaríem:

"i es veu que amb poc en té prou."

Processó pels carrers. Quadre de la crucifixió

Vers 1. "*Hem arribat en un lloc*". Preposició incorrecta; la canviem:

"Hem arribat a un lloc".

Vers 4. "*que se li obri, aquí, el forat*". Per a la rima seria millor:

"que es faci aquí un bon clot"

Vers 6: "*a la vida cuidadosa*". No té sentit ni rima. Proposem:

"amb esforços molt costosos"

Vers 15. "*Saió 5: Per què la creu no deixes*". És un vers curt. Posem:

"Saió 5: Per què eixa creu no deixes"

Vers 17 . "*que si ho fas, per vida mia,*". Té un castellanisme; posarem:

"que si ho fas, per vida meva,

Vers 25. “*Prest pagarà lo traïdor*”. Canviem l'article:

“*Prest pagarà el traïdor*”

Vers 28. “*dos lladres clavarem també*”. Vers llarg; ho arregnjarem:

“*dos lladres clavem també*”

Vers 30. “*per veure ses forces i valenties!*”. Posa *La Gran Tragèdia*:

“*per veure llur valentia*”

Versos 33-34. “*i com que darà tan gran salt / quedarà tot desconjuntat!*” Són versos molt imperfectes; cal escurçar-los:

“*i com que darà un gran salt / quedarà desconjuntat*”

Vers 39. “*Trompeter: Ponç Pilat, President*”. Afegim “el”:

“*Trompeter: Ponç Pilat, el President,*”

Vers 43. “*Mana que en un lloc eminent*”. Ja el vam corregir:

“*Mana que en lloc eminent*”

Vers 44. “*aquest home facinerós*”. També el vam corregir:

“*eix home facinerós*”

Versos 45-47. “*sigui clavat en un arbre ben gros / que de creu tingui figura. / Pateixi la mort més dura,*”. Ja vam arranjar aquests versos:

“*clavat a un arbre gros / que de creu tingui figura, /
pateixi la mort més dura,*”

Vers 49. “*Manaja I: Puix que logra l'ocasió*”. Hi ha un castellanisme:

“*Manaja I: Puix que arriba l'ocasió*”

Versos 53-61. “*Què províncies, què nacions, / què muntanyes tan terribles, / què perills, què impossibles, / què maranyes, què invencions! / Què empresa mai intentada, / què guerra de més ardor, / què no ha sofert el meu valor, / que no ha provat la meva espasa! / I tot això, amb tals sossobres,*”. La idea del text és bona, però cal evitar les incorreccions mètriques i de lèxic. Proposem:

“*¿Quines províncies, nacions, / quines muntanyes terribles /
quins perills, quins impossibles/ baralles i invencions. /
Quina empresa afortunada/ o guerra de més ardor /
no ha mostrat el meu valor, / no ha provat la meva espasa?.*
I amb això, amb tals sotsobres,”...

Versos 65-70. “*I després de tantes hassanyes, / que ha volgut ma infelïça sort; / que vingués a vetllar un mort / en aquestes terres estranyes! / per lo que deixo aquí picat / mon ànimo i punt d'honor*”. No sé si es tracta de fer riure amb castellanismes i versos imperfectes. En tot cas, seriosament, recitaríem:

*"I després de tantes gestes, / ha volgut ma infeliç sort /
que vingués a vetllar un mort / en aquesta estranya terra. /
Pel que deixo aquí picat / mon ànim i punt d'honor."*

Vers 75. "*Que vull abandonar la guerra*". Vers llarg. Proposem:
"Que vull deixar tota guerra"

Versos 81-84. "*Capità: Em deixes molt admirat / amb resolució tan estranya;
/ ja després que en la campanya / tan valor has demostrat.*". El vers segon és molt llarg i podem millorar el ritme i l'ortografia:

*"Capità: Em deixa molt admirat / resolució tan estranya;
més, després que en la campanya / tant valor has demostrat"*

Versos 85-87. "*Vols ara per imprudent, / deixar el noble exercici / de la guerra,
i el teu ofici.*". Millorem la mètrica i la comprensió del text:

*"Vols ara ser imprudent / i deixar el noble exercici /
de la guerra, ton ofici"*

Versos 114-115. "*Saió 3. Bon sastre el que la va fer, / car en ella no es veu
res*". Copio els versos del «soldat 3» a la Crucifixió de les passions:

"Saió 3. Bon sastre la fabricà / puig que en tot ella no hi ha"

Vers 124. "*i, que no me la robés algú.*". Imitem les passions:
"perquè no la robi algú,"

Vers 135. "*I vos, senyor, Déu meu.*". Copiem els textos antics:
"I vós, Senyor i Déu meu,"

Vers 136. "*useu, en mi, de pietat*". Poso la preposició de les passions:
"useu, amb mi, de pietat"

BIBLIOGRAFIA

- AMADES, J. (1982) *Costumari català*. Vol. II. Barcelona. Ed. Salvat- Ed. 62.
BRETON, C.(1963) *Una curiosa supervivència del teatre religiós popular. La Passió de Verges*. "Estudios escénicos" VIII. Barcelona. Ed. Institut del Teatre.
Dos impresos facsímils de la Passió catalana del segle XVIII (Vic, 1773 i Manresa, 1798). (2005) Girona. Ed. Centre d'Estudis de la Setmana Santa de Girona. Palahí AGSL.
La Gran Tragèdia de la Passió i Mort de Jesu-Christ, Nostre Senyor. 1854. Manresa. Imp. Pau Roca.
La Gran Tragèdia de la Passió i Mort de Jesu-Christ, Nostre Senyor. 1869. Barcelona. Imp. Fills d'en Domènech.

- Representació de la Sagrada Passió i Mort de Nostre Senyor Jesu-Christ...Corretchit y aumentad...per lo M. R. P. Fr. Anton de Sant Geroni* (1856). Lleida. Ed. La Barcelonesa. Garcia i Villasaló.
- RIQUER, M. de – COMAS, A. (1964) *Història de la Literatura catalana*. Vol. IV. Esplugues de Llobregat (Barcelona). Ed. Ariel.
- ROCA I ROVIRA, J. (1996) *La transmissió oral en la processó de Verges. Formes teatrals de la transmissió medieval*. "Actes del VII Congrés de la Société Internationale pour l' tude du Th  tre M di val" Girona. Ed. Institut del Teatre. Diputació de Barcelona.
- ROMEU I FIGUERAS, J. (1958) *La dramaturgia catalana medieval; urgencia de una valoración*. "Estudios escénicos", III. Barcelona. Ed. Cuadernos del Instituto del Teatro.
- ROMEU I FIGUERAS, J. *Teatre català antic*. Vol I. Barcelona. Ed. Curial. Edicions Catalanes. 1994.
- VILA, PEP. (2005) *Introducció, edició i notes a "Dos impresos facsímils de la Passió catalana del segle XVIII" (Vic, 1773 i Manresa, 1798)*. Girona. Ed. Centre d'Estudis de la Setmana Santa de Girona. Palahí AGSL.